

نقش انگیزه مشارکت ورزشی زنان بر میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار اجتماعی در رشته‌های ورزشی راکتی

بهرام‌قدیمی^۱
فریام‌مدی^۲
شیوا آزادفدا^۳
شهلا حجت^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۳/۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۴/۱۰

جایگاه زنان در ورزش حتی در وضعیت برابری سایر شرایط، همواره پایین‌تر از جایگاه مردان بوده است. هدف این تحقیق، تبیین انگیزه مشارکت ورزشی زنان با میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار اجتماعی در رشته‌های ورزشی راکتی است. از این رو، بانوان ورزشکار رشته‌های راکتی که دارای بیمه ورزشی معتبر و جزو آمار رسمی هر فدراسیون هستند، به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند. با توجه به جمعیت کل زنان ورزشکار در رشته‌های راکتی که ۶۳۵ نفر می‌باشند، حجم نمونه مورد بررسی ۲۳۹ نفر به دست آمد. در این پژوهش با استفاده از تحلیل داده‌های به دست آمده و ترکیب روش‌های کمی و کیفی، از روش‌های تحقیق آمیخته اکتشافی استفاده شد. آماره‌های توصیفی متغیرها با استفاده از سوالات اختصاصی پرسش‌نامه محقق ساخته و نمره گذاری بر حسب طیف لیکرت استخراج شدند و مقدار شاخص پایایی بر اساس ضریب الفای کرونباخ معادل ۰/۷۹۹ بود. بنابراین چون شاخص به یک نزدیک است، از پایایی کافی برخوردار می‌باشد. سیستم تحلیل عاملی هم

۱. دانشیار، گروه جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
E-mail: Dr.b.ghadimi@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی ورزشی، گروه جامعه‌شناسی و علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

۴. استادیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

استفاده شد. برای تحلیل عوامل از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده شده است. شاخص‌های آماری پرسشنامه تلفیق شده رفتارهای ناهنجار و مشارکت ورزشی تعیین شدند و عامل‌های اول تا پنجم دارای مقادیر بالاتر از یک هستند و به ترتیب ۱۹/۰۰۶، ۱۷/۹۰۱، ۱۳/۴۸۳، ۱۲/۹۹۳ و ۱۶/۸۶۸ درصد و روی هم رفته ۸۴/۱۲۶ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند. پنج مؤلفه به عنوان عوامل کلیدی پرسشنامه تلفیق شده رفتارهای ناهنجار و مشارکت ورزشی شناسایی شده‌اند که میزان اثرات کلی این مؤلفه‌ها برابر با ۸۴/۱۲۶ درصد بوده است.

همان طور که بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگراست. برای بعد روحیه و ندالیستی، شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۶۵ است که حد مجاز R MSEA، ۰/۸۰ است. شاخص‌های AGFI، GFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۰ و ۰/۹۱ می‌باشد که نشان دهنده برازش بسیار مناسبی است.

به نظر می‌رسد هر اندازه توجه به انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، روحیه و ندالیستی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین «مشارکت ورزشی و روحیه و ندالیستی» تایید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۴۰۲-) در سطح پایین و منفی ارزیابی می‌شود.

واژگان کلیدی: ورزش راکتی، مشارکت ورزشی، رفتار ناهنجار و زنان

مقدمه

نابرابری فرصت‌های دست‌یابی به ورزش در مطالعه مشارکت زنان به اثبات رسیده است (سومرست^۱ ۲۰۱۸: ۱۸). با افزایش جمعیت شهرنشین، جوامع بشری با موضوعات و مسائلی مواجه گردیده‌اند که موضوع مطالعه جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان است. ورزش زنان امروزه به عنوان یکی از موضوعات اساسی در حیطه ورزش مطرح است (بندرآباد، ۱۳۹۶: ۱۶۳). مشارکت زنان در فعالیت‌های مختلف اجتماعی بخشی از حقوق اجتماعی آنان تلقی می‌شود، اما موانع فرهنگی و اجتماعی بسیاری در این زمینه وجود دارد. مشارکت زنان در ورزش به دلیل تأثیرات آن بر سلامت جامعه دارای اهمیت بسیاری است. امروزه ورزش، به حدی از گسترش و توسعه رسیده است که از سوی کارشناسان به عنوان «جهان کوچک در جامعه» قلمداد می‌شود (پوشتیار، ۱۳۹۳: ۳). به اعتقاد صاحب‌نظران ورزشی، ارزش‌ها، ساختار و نیروی محرکه جامعه را نشان می‌دهد و ویژگی‌های اجتماعی را منعکس می‌سازد (حسینی نثار، ۱۳۹۵: ۲۵).

برخی از پژوهشگران بر این عقیده‌اند که ورزش، آینه جامعه است و ساختارهای ورزشی، ساختارهای دیگر جامعه مانند ساختار اقتصادی و سیاسی را که مردان از آن سودی می‌برند، منعکس می‌کنند (ویتلی^۲، ۲۰۱۲: ۵۶۰). جایگاه زنان در ورزش حتی در وضعیت برابری سایر شرایط، همواره پایین‌تر از جایگاه مردان بوده است. از طرفی، شاخص مشارکت زنان عامل قابل‌تاملی در اندازه‌گیری توسعه یک کشور می‌باشد که خود نشان‌دهنده اهمیت موضوع می‌باشد. (سلطانی، ۱۳۹۲: ۱۹). دستیابی زنان به ورزش به شیوه خطی پیشرفت نمی‌کند و سرگذشت این درگیر شدن (زنان در فعالیت‌های ورزشی) شاخصی از وضع روابط میان دو جنس در یک برهه زمانی و در یک جامعه معین است. ارتقای هر جامعه‌ای از جوامع بشری بستگی به افراد آن جامعه دارد و افول و اضمحلال هر اجتماعی نیز به تک‌تک افراد آن اجتماع وابسته است (علی‌وردی، ۱۳۹۲: ۵۵). تحقیقات پیشین نشان داده‌اند که تفاوت در میزان مشارکت زنان در فعالیت‌های بدنی نمی‌تواند تنها ناشی از عوامل زیست‌محیطی باشد، بلکه عوامل اجتماعی نیز بر این فرآیند به نظر می‌رسد که تأثیر به‌سزایی داشته باشند (مرتضایی، ۱۳۹۳: ۱۱). از سوی دیگر، کلمه نابهنجار اصولاً معنی دور بودن از طبیعی را می‌دهد. بنابراین دلالت بر انحراف از بعضی از استانداردها دارد. در مورد بیماری بدنی استاندارد عبارت است از: انسجام کنشی و ساختمانی بدن که با استمداد از علم پزشکی و ابزارهای دقیق و فنون پیشرفته می‌توان خط و مرز مشخصی بین بهنجاری و نابهنجاری ترسیم نمود. این باور که «رفتار نابهنجار همیشه عجیب و غریب است» موجب تأکید بر انحراف موجب تمایل به برابر داشتن اختلالات روانی و رفتارهای عجیب و غریب و اغلب خطرناک گردیده است (میسون^۳، ۲۰۱۶: ۱۷). نابهنجاری‌های رفتاری، اجتماعی است و همواره یکی از مفاهیم کلیدی به شمار آمده است. میزان ناسازگاری رفتار یک فرد با ارزش‌های اجتماعی، به عنوان ناهنجاری‌های رفتاری تعریف شده است. اصولاً رفتار سازگاران، رفتاری است که در ارضای نیازهای فرد و خلاصی او از درد و رنج و خطر او را یاری می‌رسانند. در مقابل رفتار ناسازگاران، رفتاری است که فرد را در

1. Somerset
2. Wheatley
3. Mason

تحقق هدف مذکور بر حذر داشته، با شکست مواجه می‌سازد. (میرفردی، ۱۳۹۱: ۱۸۹). چنانچه در جامعه بروز نابهنجاری‌های رفتاری به شکلی مزمن و افراطی گسترش یابد، موجبات سلب امتیازات دیگران و آرامش آنها فراهم می‌شود که در چنین شرایطی لزوم مهار و مدیریت این نابهنجاری‌های رفتاری اجتناب ناپذیر می‌گردد. این پژوهش قصد دارد به بررسی تاثیر مشارکت بانوان ورزشکار در رشته‌های راکتی بر رفتار نابهنجار اجتماعی و ابعاد مختلف آن بپردازد. رفتار نابهنجار، مقدمه بزهکاری است. ورزش مانند سایر پدیده‌ها در جامعه تحت تأثیر عوامل اجتماعی و فرهنگی قرار دارد و برخی محققان ورزش را یک امر فرهنگی و زبان مشترکی برای برقراری ارتباطات جهانی می‌دانند (سلطانی کلوانی، ۱۳۹۲: ۱۸-۱۷). لذا دست اندرکاران و نیز خانواده ورزشکاران به عنوان گروه ذینفع از برون داد انتظار موفقیت مطلوب و شایسته، منضبط، سازگار و اخلاقی را دارند و لذا به هر میزان که در بر آوردن این انتظار نقصان وجود داشته باشد، درصدد جبران آن بر می‌آیند (کانتریاس^۱، ۲۰۱۰: ۲۸). به دلایل فراوانی که اغلب آنها فرهنگی- اجتماعی هستند، زن در طول تاریخ فرصت کافی پیدا نکرده است تا شایستگی خود را برای مشارکت فعال در ورزش به اثبات رساند، زیرا مرزهایی در برابر زن نهاده شده که نقش‌های اجتماعی او را به عنوان موجود مؤنث ترسیم کرده است (چارلز، ۲۰۱۸: ۲۹۴۷). به همین دلیل در جوامع پیشرفته امروز بیش از پیش اهمیت ورزش در امور مختلف زندگی فردی و اجتماعی انسان روشن شده است. از آنجا که ورزش به استفاده درست و مثبت از وقت‌های آزاد و بیکاری کمک و از فردگرایی جلوگیری می‌کند و همچنین مانع بروز رفتارهای ضد بشری و ضد اخلاقی می‌شود و در ارتقای سطح بهداشت و تندرستی افراد جامعه سهم بسزایی دارد، آغاز و تداوم مشارکت (تعهد ورزشی) در آن از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد (سلطانی، ۱۳۹۲: ۲۳). حال این سوال اصلی مطرح می‌شود:

آیا میان مشارکت ورزشی زنان و روحیه وندالیستی، خشونت و درگیری، دزدی و تقلب و ترمرد و سرکشی در زنان ورزشکار رشته‌های راکتی ارتباطی وجود دارد؟

تعریف مفاهیم و چارچوب نظری پژوهش

تعریف مفاهیم اساسی در پژوهش حاضر به قرار زیر است:

افزایش توانمندی در گروه زنان

منظور از افزایش توانمندی در گروه زنان، افزایش آگاهی‌های بانوان در ابعاد مختلف می‌باشد. افزایش آگاهی زنان می‌تواند در طولانی‌مدت آنها را نسبت به کسب حقوقشان مصر سازد. زنان باید پذیرند نابرابری زنان و مردان نتیجه تبعیض ساختاری و نهادی است، نه به دلیل نابرابری ذاتی زنان (باورز، ۲۰۱۲: ۲۱۲). لازمه این امر، درک تفاوت میان نقش‌های جنسی و جنسیتی است و اینکه نقش‌های جنسیتی به صورت اجتماعی شکل گرفته و قابل تغییر هستند. هر گونه چشم‌انداز و آگاهی جنسیتی بر پایه اصل برابری جنسیتی قرار دارد. برای زنان این امر مستلزم پذیرش شأن و مقام خود و خودباوری می‌باشد. هدف برنامه‌های توانمندسازی زنان سازمان ملل در مناطق مختلف، افزایش اعتماد به نفس زنان و در مرحله بعد استفاده از این عامل جهت بهبود زندگی آنهاست (کولیک، ۲۰۱۱: ۴۶). در نظریه کالینز، وقتی يك جنس

1. Contreras

2. Bowers

می تواند وسایل سرکوب را به کار گیرد، پس می تواند از این قدرت برای تسلط بر جنس مقابل و تعمیم آن در نظام نابرابر جنسی استفاده کند. جنسی که قدرت کمتر دارد باید استراتژی هایش را با این امتیاز قدرتی سازگار کند.

نابهنجاری

کلمه نابهنجار اصولاً معنی دور بودن از طبیعی را می دهد. بنابراین دلالت بر انحراف از بعضی از استانداردها را دارد. در مورد بیماری بدنی استاندارد عبارت است از: انسجام کنشی و ساختمانی بدن که با استمداد از علم پزشکی و ابزارهای دقیق و فنون پیشرفته می توان خط و مرز مشخصی بین بهنجاری و نابهنجاری ترسیم نمود، ولی در سطح روانشناختی، «مدل آرمانی» یا حتی «مدل طبیعی» برای مقایسه نداریم. جدول ۱، رویکردهای نظری به افزایش توانمندی زنان را به طور خلاصه نشان می دهد:

جدول ۱: رویکردهای نظری به ارتقای سطح توانمندی زنان

متغیرهای مستقل	رویکردهای نظری
شناخت ارزش ها و توانایی های خود، توانمندی روانی و شخصیتی	فمینیسم رادیکال: فمینیست های رادیکال، ارزش ویژه زن را در مقابله با نظامی که به او کم بها می دهد، مورد تأکید قرار می دهند. از نظر این دیدگاه، برای ارائه فرصت های بیشتر به آنها، نخست باید ذهن زنان را به گونه ای بازسازی کرد تا آن که هر زنی ارزش و توانایی اش را تشخیص دهد.
احترام به خویشان (توانمندی روانی)	دیدگاه نوسازی: این دیدگاه بر تجاری تأکید می کند که احساس کفایت و احترام به خویشان را در زنان ارتقا می بخشد و روابط آنها با دیگران به خصوص اعضای خانواده را دگرگون می نماید.
توانمندی اقتصادی	دیدگاه کالینز: زمانی که وسایل سر کوب و امتیازات مادی مردان کاهش یابد، در این هنگام موقعیت زنان به خاطر افزایش امتیازات مادی و کنترل وسایل سر کوب ارتقا می یابد و این امر باعث بالا رفتن فعالیت ها و مشارکت آنان می شود.
مالکیت درآمد و داشتن شغل = توانمندی اقتصادی	نظریه تضاد: بر اساس این نظریه تسلط مردان و تحت انقیاد بودن زنان در فرایند تولید شکل گرفته است. عامل فروتری زنان را توانایی اقتصادی بیشتر مردان می دانند. پس با افزایش توان اقتصادی زن، توانمندی وی در زمینه های مختلف افزایش می یابد.

بنابراین نمی توان گفت کدام رفتار بهنجار و کدام رفتار نابهنجار است. وندالیسم رامی توان به مثابه یک آسیب یا درد اجتماعی تلقی کرد. احساس خشم، مهم ترین بعد از این احساسات منفی است (علی وردی نیا، ۱۳۹۲: ۷۷). میلز، وندالیسم و سایر اشکال کجرفتاری را معلول دگرگونی ساختی در جامعه می داند. بزعم او کشاکش میان اخلاق، رسوم، ارزش ها و منافع گروه های اجتماعی زمینه را برای پیدایی انواع صور بزهکاری، کجرفتاری و یا آسیب اجتماعی فراهم می سازد. زمانی که یک نظام اخلاقی مورد تغییر و یا تهدید قرار گیرد، افرادی که نظام اخلاقی موجود حافظ منافع آنهاست در ممانعت از تضعیف و یا تغییر آن کوشا می شوند. در مقابل، گروه دیگری خواستار دگرگونی و فروپاشی آن می گردند. در نتیجه، بین دو گروه اجتماعی متعارض و

متضاد برخورد و ستیزه درمی‌گیرد و زمینه مساعدی برای پیدایش آسیب‌های اجتماعی خاصی فراهم می‌شود (محسنی تریزی، ۱۳۹۰: ۶۹). از میان اشخاص ناهنجار کسانی که رفتار ناهنجارشان تداوم داشته باشد و مدت مدیدی دوام آورد، کجرو یا منحرف و رفتار آنان «کجروی» یا «انحراف اجتماعی» نامیده می‌شود. وندالیسم اغلب ریشه اکتسابی دارد و از شرایط محیطی ناشی می‌شود. نوجوانان و جوانان، متهمان اصلی این نوع رفتارهای خرابکارانه هستند و وضعیت اجتماعی شهرها نظیر سطح درآمد، تسهیلات رفاهی و معیشتی، محرومیت‌های طبقاتی، مهاجرنشینی و... وقوع آن را تشدید می‌کند (میرفردی، ۱۳۹۱: ۳۹). تغییر در عوامل محیطی در فضاهای شهری موجب کاهش و یا تغییر مکان وقوع رفتارهای تخریب‌گرایانه افراد در فضاهای شهری عمومی می‌شود (بندرآباد، ۱۳۹۶: ۱۶۴). مرتضایی و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی روایی و پایایی پرسشنامه انگیزه‌های مشارکت زنان در ورزش‌های تفریحی آبی پرداختند و بیان کردند که این پژوهش با هدف ساخت پرسشنامه انگیزه‌های مشارکت زنان در ورزش‌های تفریحی آبی و تأیید روایی و پایایی آن انجام شده است. در این تحقیق تعداد ۲۸۳ نفر از زنان استان خراسان رضوی از بین ۴۰۰۰ نفر که در ورزش‌های تفریحی آبی شرکت داشتند به روش خوشه‌ای تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. نتایج این مطالعه نشان داد پرسشنامه ۳۷ سؤالی به دست آمده، مقیاس مناسبی برای سنجش انگیزه‌های زنان برای حضور در ورزش‌های تفریحی آبی است.

حسینی نثار و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی آنومی اجتماعی و عوامل موثر بر آن (مورد مطالعه شهر رشت) پرداختند و اظهار کردند که مسئله اصلی، اغتشاش در هنجارهاست. این وضعیت هنگامی رخ می‌دهد که فرد نمی‌تواند انتخاب درستی انجام دهد و با احساس سردرگمی در انتخاب هنجارها و قواعد رفتاری مورد قبول جمع روبه‌رو می‌شود. این بررسی، با استفاده از دیدگاه آنومی مرتون، انجام گرفته است. از نظر وی، آنومی به منزله عدم تناسب بین اهداف پذیرفته شده اجتماعی و راه‌های رسیدن به آن‌ها یا کسب موفقیت است. روش اصلی تحقیق، مبتنی بر پیمایش اجتماعی است که با پرسشنامه انجام شده است. آنومی در ابعاد سه‌گانه به ویژه در بعد رسمی به میزان زیاد وجود دارد. بررسی رفتار آنومیک پاسخگویان نیز گویای آن است که ۶۲ درصد، درجه هنجارشکنی متوسطی دارند. فرضیه اصلی مرتون که فاصله بین اهداف مقبول اجتماعی و راه‌های قانونی رسیدن به آن، منجر به آنومی می‌شود، در این بررسی نیز با عنوان «امکان رسیدن به اهداف» به اثبات رسیده است. همچنین متغیرهایی مانند اعتماد اجتماعی و رضایت اجتماعی رابطه معکوسی با آنومی دارند. در مجموع سه متغیر مذکور، ۱۵ درصد از آنومی را تبیین می‌نمایند. نتایج نشان داد که اختلاف معناداری در مورد عوامل بازدارنده فعالیت‌های ورزشی مثل کمبود وقت، کمبود پول، حمل و نقل، علاقه، ناآگاهی، مهارت و توانایی و سلامتی و آمادگی جسمانی وجود دارد. این نتایج از جنبه‌های نظری و عملی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. بندرآباد و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی نقش عوامل محیطی موثر بر تخریب‌گرایی (وندالیسم) در کیفیت عرصه‌های عمومی شهری (نمونه موردی: محله کبابیان همدان) پرداختند و بیان کردند که تخریب‌گرایی به معنی تخریب ارادی اموال عمومی به عنوان زیر مجموعه‌ای از جرم و یکی از مشکلات مطرح جوامع شهری امروزی است. آثار تخریب‌گرایی علاوه بر هزینه‌ها و خسارات مالی وارده بر سرمایه عمومی، موجب کاهش

امنیت و در پی آن کاهش سطح کیفیت عرصه‌های عمومی شهری می‌شود. نتایج نشان می‌دهد نبود نظارت عمومی، فقدان نورپردازی و وجود علائم و نشانه‌های تخریب، از جمله عوامل موثر بر بروز تخریب‌گرایی و کاهش میزان امنیت و کیفیت فضاهای شهری هستند. تغییر در عوامل محیطی در فضاهای شهری موجب کاهش و یا تغییر مکان وقوع رفتارهای تخریب‌گرایانه افراد در فضاهای شهری عمومی می‌شود. سامرست و همکاران (۲۰۱۸) به بررسی موانع مشارکت اختیاری در ورزش پرداختند و اظهار نمودند که مطالعات متعددی بر مزایای سلامت فیزیکی و روانی ناشی از مشارکت در ورزش تاکید دارند. گروهی از شرکت‌کنندگان که مشارکت ورزشی دارند، از لحاظ آکادمیکی نیز تحصیلات بالاتری دارند. با این حال، علیرغم مزایا، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد آنها که با توجه به شیوه زندگی به طور فزاینده‌ای کم تحرک مانده‌اند، در مقایسه با کسانی که دارای شیوه زندگی فعالی هستند در معرض خطر ابتلا به بیماری‌های مزمن قرار دارند. از سوی دیگر، ورزش یک وسیله مهم برای شرکت‌کنندگان است تا بتوانند مقداری از توصیه‌های فعالیت بدنی روزانه خود را به انجام برسانند.

۲۸۱

این بررسی سیستماتیک به دنبال پرسش برای این سوال است: چه کسانی موانع مشارکت نوجوانان در فعالیت ورزشی هستند؟ سیاستگذاران، والدین و معلمان باید همه را آگاه کنند که "هزینه" و "زمان"، موانع کلیدی برای مشارکت در ورزش است. فرصت‌های ورزشی محلی بیشتر در جایی که هزینه‌ها کاهش می‌یابد، موثر است. مدارس و باشگاه‌های منطقه‌ای می‌توانند با هم کار کنند تا فرصت‌های محلی مقرون به صرفه‌تر برای افزایش مشارکت نوجوانان و کودکان در ورزش فراهم کنند.

کاسی^۱ و همکاران (۲۰۱۷) به تأثیر یک محیط سالم برای مشارکت در ورزش باشگاهی توسط دختران نوجوان پرداختند و بیان کردند که این مطالعه تأثیر نفوذ محیطی سلامت - تندرستی (HWE) بر مشارکت در باشگاه‌های ورزشی دختران نوجوان را بررسی و این ادراک‌ها را به صورت طولی تغییر داد. تأثیر محیطی سلامت - تندرستی HWE از لحاظ مجموعه‌ای از سیاست‌های ارتقای سلامت مورد حمایت بنیاد ارتقای سلامت به عنوان اساس تمرین ارتقای سلامت باشگاه ورزشی برای اصلاح ساختاری اصلاحات در سازمان‌های ورزشی دولتی و انجمن‌های وابسته و باشگاه‌های آنها تعریف شده است. این شامل پیشگیری از آسیب‌های ورزشی، نوشیدن الکل، حفاظت مقابل نور خورشید، تغذیه سالم و سلامتی در محیط‌های فراگیر است. این عوامل ممکن است در کاهش موانع مشارکت ورزشی مهم باشد. راهبردهای حمایت از محیط اجتماعی در باشگاه‌های ورزشی باید اولویت بندی شود. شوو^۲ و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی سوء رفتار دانشجویان در تربیت بدنی با تاکید بر نقش ۲ × ۲ اهداف پیشرفت و انزوای اخلاقی پرداختند و اظهار کردند که هدف این مطالعه، پاسخ به این سوال است: آیا جهت‌گیری هدف مربوط به سوء رفتارهای گزارش شده توسط دانشجویان مربوط به گرایش آنها به ورزش است؟ نتایج نشان داد که اهداف اجتناب از تسلط قادر به پیش بینی پنج سوء رفتار (مثلاً رفتار پرخاشگرانه، مشارکت کم، عدم پیروی از دستورالعمل، ضعف خود مدیریت و رفتار منحرف شده) بود. اهداف رویکرد تسلط به طور منفی تعامل کم، عدم پیروی از دستورالعمل‌ها و خودمختاری ضعیف

1. Casey

2. Hsu

را پیش بینی می‌کند. همچنین، اهداف اجتناب از عملکرد به طور مثبت تمام پنج اشتباه را پیش بینی می‌کنند. به نظر می‌رسد در عصر حاضر، ورزش و فعالیت بدنی از جمله کارهایی است که می‌تواند در اوقات فراغت و ایام بیکاری مردم انجام پذیرد و تا حدودی از آثار و عوارض سوء سبک‌های نوین زندگی بکاهد. صاحب نظران معتقدند که اگر جامعه‌ای افراد خود را به ورزش ترغیب کند، در واقع به افزایش عزت نفس و سلامت جسمی و روحی افراد خود کمک کرده است. به همین دلیل در جوامع پیشرفته امروز بیش از پیش اهمیت ورزش در امور مختلف زندگی فردی و اجتماعی انسان روشن شده است. از آنجا که ورزش به استفاده درست و مثبت از وقت‌های آزاد و بیکاری کمک و از فردگرایی جلوگیری می‌کند و همچنین مانع از بروز رفتارهای ضد بشری و ضد اخلاقی شده و در ارتقای سطح بهداشت و تندرستی افراد جامعه سهم بسزایی دارد، آغاز و تداوم مشارکت (تعهد ورزشی) در آن از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشد (سلطانی، ۱۳۹۳). اهداف این پژوهش، پاسخ نظری به پرسش‌های تحقیق پیرامون تبیین رابطه مشارکت ورزشی و روحیه وندالیستی، خشونت و درگیری، دزدی و تقلب و تمرّد و سرکشی در زنان ورزشکار رشته‌های راکتی است.

روش شناسی پژوهش

پس از هماهنگی‌های اولیه با متولیان نظارت بر رشته‌های ورزشی راکتی در وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های ورزشی مربوطه، ۶۳۵ بانوی ورزشکار در رشته‌های راکتی - شامل چهار گرایش بدمینتون ۳۱۰ نفر، پینگ پنگ ۲۲۸، اسکواش ۴۸ نفر و تئیس ۴۹ نفر - که دارای بیمه ورزشی معتبر بودند، حداقل سه جلسه در هفته در رشته ورزشی خویش فعالیت داشتند و جزو آمار رسمی فدراسیون منظور شده بودند، به عنوان جامعه آماری انتخاب شدند. سپس حجم نمونه مورد بررسی به میزان ۲۳۹ نفر به دست آمد. همچنین در این پژوهش با استفاده از تحلیل داده‌های به دست آمده و به کارگیری ترکیب روش‌های کمی و کیفی، از روش‌های تحقیق آمیخته اکتشافی استفاده شد. لذا در فاز اول به صورت کیفی با استفاده از روش‌های مصاحبه و جمع‌آوری اطلاعات و مستندات معتبر داده‌های کیفی به دست آمد. سپس داده‌های کمی بررسی شد و در انتها با استفاده از نتایج داده‌ها، به توصیف ویژگی‌ها پرداخته شد. در تشریح نتایج پس از آن که گروه‌های مورد بررسی^۱ از نظر متغیر مورد مقایسه قرار گرفتند، از طریق تحلیل داده‌های کیفی بررسی شدند که چرا این تفاوت وجود دارد. لذا روش تحقیق از نوع طرح تحقیق آمیخته اکتشافی و روش و ابزار جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه، مطالعه کتابخانه‌ای و میدانی و استفاده از پرسشنامه محقق ساخته استاندارد شده بود. ابزارهای مورد استفاده در این بررسی شامل پرسشنامه استاندارد «میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار» می‌باشد که هدف از آن ارزیابی میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار در بین بانوان ورزشکار رشته‌های راکتی از ابعاد مختلف (روحیه وندالیستی، خشونت و درگیری، دزدی و تقلب، تمرّد و سرکشی) می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۱۸ سوال و طیف پاسخ دهی آن از نوع لیکرت پنج گزینه‌ای است. پرسشنامه استاندارد «انگیزه مشارکت ورزشی» (گیل و همکاران، ۱۹۸۳) متشکل از ۳۰ گویه و ۸ خرده مقیاس است که پاسخ به گویه‌ها بر اساس طیف ۳ گزینه‌ای لیکرت کدگذاری شده است.

۱. چهارگرایش ورزشی بدمینتون، تئیس، تئیس روی میز (پینگ پنگ) و اسکواش در یک طبقه با عنوان «ورزش‌های راکتی» مورد بررسی قرار گرفتند.

روش نمونه گیری، تصادفی طبقه ای می باشد که در نمونه گیری طبقه ای واحدهای جامعه مورد مطالعه در طبقه هایی که از نظر صفت متغیر همگن تر هستند، گروه بندی می شوند. به این ترتیب تغییرات در درون گروه ها حداقل می شود. معمولاً برای طبقه بندی واحدهای جامعه، متغیری به عنوان ملاک در نظر گرفته می شود که با صفت متغیر مورد مطالعه بستگی داشته باشد.

یافته های پژوهش

استفاده از آمار توصیفی به منظور خلاصه سازی اطلاعات جمع آوری شده و شناخت بیشتر جامعه مورد بررسی صورت پذیرفته است و هدف آن نیز توصیف، استخراج نکات اساسی و ترکیب داده ها به کمک زبان اعداد می باشد. در پژوهش حاضر با ارائه جداول و نمودارهای مربوطه به بررسی توصیفی مشاهدات پرداخته ایم (سرمد، ۱۳۸۳).

در این بخش سوالاتی از پرسش نامه همچون: تاهل، سن و سابقه ورزشی که جنبه تقریباً عمومی دارند و از افراد پرسیده شده، با رسم جداول و نمودارهای مختلف نمایش داده شده است (جداول ۲ و ۳).

جدول ۲: ویژگی های جمعیت شناختی وضعیت تاهل شرکت کنندگان

درصد فراوانی	فراوانی	ابعاد	
۱۷/۱۵	۴۱	متاهل	تاهل
۸۲/۸۴	۱۹۸	مجرد	
۱۰۰	۲۳۹	جمع	

جدول ۳: ویژگی های جمعیت شناختی دامنه سنی شرکت کنندگان

درصد فراوانی	فراوانی	ابعاد	
۱۲	۲۸	۱۸ تا ۲۰ سال	سن
۲۵/۲	۵۹	۲۱ تا ۲۳ سال	
۴۵/۵	۱۱۱	۲۴ تا ۲۶ سال	
۱۷/۴	۴۰	۲۶ سال به بالا	
۱۰۰	۲۳۹	جمع	

آماره های توصیفی متغیرها با استفاده از سوالات اختصاصی پرسش نامه و بر اساس طیف لیکرت استخراج شدند (جدول ۴). چولگی که شاخصی برای اندازه گیری میزان تقارن یا عدم تقارن یک توزیع می باشد در ردیف چهارم جدول ۴ برای متغیرهای پژوهش ارائه شد. اگر توزیع نامتقارن بوده و دنباله آن به سمت راست کشیده شده باشد (چولگی به راست) ضریب چولگی آن عددی مثبت است و اگر توزیعی نامتقارن بوده و دنباله آن به

سمت چپ کشیده شده باشد (چولگی به چپ) ضریب چولگی آن عدد منفی است. در اینجا، ضریب چولگی برای تمامی متغیرها در بازه قابل قبول و نرمال است. عبارتی می‌توان گفت که توزیع داده‌ها شبیه به توزیع نرمال است.

جدول ۴: آماره‌های توصیفی برای مولفه‌های پرسش نامه میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی

انگیزه مشارکت ورزشی	تعدد و سرکشی	دزدی و تقلب	خشونت و درگیری	روحیه و ندامت‌یابی	تعداد
۲۳۹	۲۳۹	۲۳۹	۲۳۹	۲۳۹	۲۳۹
۲/۹۰۷۲	۳/۷۰۸۱	۳/۵۴۴۴	۳/۶۷۹۲	۳/۵۸۸۵	میانگین
۰/۰۸۳۰	۰/۷۱۲۳۲	۰/۷۳۸۶۶	۰/۵۷۳۷۸	۰/۵۸۳۹۱	انحراف معیار
-۰/۰۲۹	۰/۰۱۶	۰/۰۰۴	-۰/۰۲۵	-۰/۰۵۵	چولگی
-۰/۸۸۳	-۰/۸۶۱	-۰/۷۱۲	-۰/۷۲۱	-۰/۵۰۴	کشیدگی

ضریب برجستگی، شاخصی است که میزان برجستگی یا ارتفاع یک توزیع نسبت به توزیع نرمال را نشان می‌دهد. در مورد توزیع نرمال کشیدگی صفر است و اگر کشیدگی یک توزیع بیشتر از نرمال باشد یعنی پراکندگی آن کمتر از نرمال باشد، ضریب کشیدگی عددی مثبت است و اگر کشیدگی یک توزیع کمتر از نرمال باشد یا پراکندگی آن بیشتر از نرمال باشد، ضریب کشیدگی عددی منفی خواهد بود. ضریب برجستگی مشاهدات در تمامی متغیرها از توزیع نرمال پیروی می‌نماید. آماره‌های توصیفی برای متغیرهای پژوهش در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵: شاخص‌های مورد ارزیابی متغیر ناهنجاری

انگیزه مشارکت ورزشی	تعدد و سرکشی	دزدی و تقلب	خشونت و درگیری	روحیه و ندامت‌یابی	Z
۰/۸۳	۰/۸۴	۰/۹۳	۰/۷۸	۰/۹۱	
۰/۲۱۲	۰/۳۱۳	۰/۲۱۳	۰/۲۱۱	۰/۳۴۱	معناداری
توزیع نرمال	توزیع نرمال	توزیع نرمال	توزیع نرمال	توزیع نرمال	نتیجه

بعد از اخذ نظرات نخبگان و متخصصان و استفاده از سوالات استخراج شده از پرسشنامه‌های استاندارد، پنج شاخص با توجه به مبانی نظری و پیشینه‌های تحقیقات داخلی و خارجی اکتشاف شد و با روش مصاحبه باز و تکنیک گلوله برفی داده‌ها جمع‌آوری گردید. سپس برای تبیین آماری، از تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار لیزرل اقدام شد. برای سنجش پرسشنامه تلفیقی میزان گرایش به رفتارهای ناهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی، از روش تعیین روایی سازه (تحلیل عاملی) استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۶ آمده است:

جدول ۶: نتیجه آزمون بارتلت و شاخص KMO پرسشنامه تلفیق شده رفتارهای نابهنجار و مشارکت ورزشی

مقدار شاخص KMO		۰/۷۹۹
آزمون کروییت بارتلت	مجذور X2	۱۵۹۰/۰۹۹
	درجه آزادی	۲۳۴
	سطح معنی داری	۰/۰۰۱

در تحلیل عاملی اکتشافی برای تجزیه و تحلیل ۵۸ گویه پرسشنامه اولیه از روش تحلیل عناصر اصلی با چرخش عمودی و تکنیک واریماکس استفاده شد و مقدار شاخص پایایی بر اساس ضریب آلفای کرونباخ KMO معادل ۰/۷۹۹ به دست آمد. بنابراین چون شاخص به یک نزدیک است، نمونه‌های انتخاب شده برای تحلیل کفایت می‌کند. آزمون بارتلت در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد که حاکی از مناسب بودن ماتریس همبستگی برای تحلیل عاملی داده‌ها می‌باشد. علاوه بر این، با انجام تحلیل عاملی اکتشافی و دوران عمودی، ۹ عامل اصلی شناسایی گردید. معیار در نظر گرفتن بار هر عامل در هر پژوهش متفاوت می‌باشد؛ برخی از پژوهشگران از نقطه برش حداقل ۰/۳۰ و برخی دیگر از نقطه برش حداکثر ۰/۵۵ استفاده می‌کنند (کازم نژاد و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر نیز با حذف گویه‌هایی که بار عاملی آن‌ها کمتر از ۰/۵ بود، ۴۹ گویه به دست آمد و تعداد ۹ گویه حذف شد. این ۹ عامل در مجموع ۸۴/۱۲۶ درصد از واریانس عوامل کلیدی گرایش به رفتارهای نابهنجار و مشارکت ورزشی را تبیین می‌کنند که مقدار قابل قبولی است.

برای تحلیل عوامل از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده شده است. عامل‌های اول تا پنجم دارای مقادیر بالاتر از یک می‌باشند و به ترتیب ۱۹/۰۰۶، ۱۷/۹۰۱، ۱۳/۴۸۳، ۱۲/۹۹۳ و ۱۶/۸۶۸ درصد و روی هم رفته ۸۴/۱۲۶ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند. برای تحلیل عوامل از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده شده است. شاخص‌های آماری پرسشنامه تلفیق شده رفتارهای نابهنجار و مشارکت ورزشی در جدول ۷ آمده است:

جدول ۷: شاخص‌های آماری پرسشنامه تلفیق شده رفتارهای نابهنجار و مشارکت ورزشی

عامل	شاخص	مقدار ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد تراکمی واریانس تبیین شده
مؤلفه اول روحیه وندالیستی	۷/۹۴۰	۱۹/۰۰۶	۱۹/۰۰۶	
مؤلفه دوم خشونت و درگیری	۷/۴۷۹	۱۷/۹۰۱	۳۶/۹۰۶	
مؤلفه سوم دزدی و تقلب	۵/۴۱۶	۱۳/۴۸۳	۵۰/۳۹۰	
مؤلفه چهارم تمرد و سرکشی	۵/۴۹۸	۱۲/۹۹۳	۶۳/۳۸۳	
مؤلفه پنجم انگیزه مشارکت ورزشی	۶/۴۶	۱۶/۸۶۸	۳۰/۸۷۳	

عامل‌های اول تا پنجم دارای مقادیر بالاتر از یک می‌باشند و به ترتیب ۱۹/۰۰۶، ۱۷/۹۰۱، ۱۳/۴۸۳، ۱۲/۹۹۳ و ۱۶/۸۶۸ درصد و روی هم رفته ۸۴/۱۲۶ درصد واریانس کل را تبیین می‌کنند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که ۵ عامل برای گرایش به رفتارهای ناهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی شناسایی و در نظر گرفته شدند. همان‌طور که تحقیقات نشان می‌دهند، پرداختن به تفریحات سالم به ویژه فعالیت‌های ورزشی آثار مثبت فراوانی در سلامتی جسمی و روحی انسان دارد. شرکت افراد در ورزش منجر به بهبود وضعیت جسمانی و سلامت روحی و سرگرمی بهینه افراد می‌شود (سلطانی، ۱۳۹۲: ۱۹). از سوی دیگر، با گسترش رویکردهای توسعه، نقش زنان در این امر بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت و این گروه به عنوان یکی از کارگزاران اصلی توسعه در نظر گرفته شده‌اند؛ چنان‌که بانک جهانی توانمندسازی را به عنوان یکی از عناصر اصلی در کاهش فقر و به عنوان اولین هدف در امر توسعه شناسایی نموده است و هم‌چنین محوریت بخشیدن به جنسیت را به عنوان یک اولویت در کمک به توسعه و در فرآیند اجرای یک استراتژی برای رسیدن به چنین تأثیری می‌داند (محمدی، ۲۰۱۲: ۱۵۱). مشارکت، درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیت‌های گروهی است که آنان را بر می‌انگیزد تا برای دستیابی به هدف‌های گروهی یکدیگر را یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند (ساسی^۱، ۲۰۱۷: ۱۰). اظهار نظرها و تعاریف ارائه شده در مورد مشارکت، بازتاب الگوی اعتقادی و نظری به کار گرفته شده است. از سوی دیگر، لازمه توسعه پایدار روستایی، مشارکت همه اقشار و گروه‌ها در فرآیند اجتماعی و اقتصادی است. اگر چه مشارکت اجتماعی زنان روستایی به عنوان فرآیند فعال در مسیر توسعه پایدار روستایی از اهمیتی جالب برخوردار است، شواهد حاکی از آن است که میزان مشارکت اجتماعی زنان روستایی در فرآیندهای مختلف اجتماع ناچیز بوده و به مراتب از مردان کمتر است. توانمندسازی زنان به معنای مقابله با وضعیت بی‌قدرتی زنان است. این مفهوم به تدارک و تسلط بیشتر بر منابع و کسب منافع برای زنان اطلاق می‌شود. از جمله مسائلی که در رابطه با زنان همواره بر سر آن مناقشه بوده است، برداشت‌های متفاوت دینی در مورد زن، حجاب، فعالیت‌های بیرون از خانه، تحصیلات و... بوده است. از سوی دیگر، با وجود این که جامعه شناسی ورزش یکی از گرایش‌های تربیت بدنی است، اما در این زمینه تلاش کافی در دانشکده‌های تربیت بدنی و حتی علوم اجتماعی مشاهده نمی‌شود. در صورتی که دستاوردهای آن می‌تواند بازدارنده و یا به حرکت درآورنده فعالیت‌های ورزشی براساس واقعیات و دانش علمی در قالب نظریات جامعه شناسی ورزش باشد. مطالعه جامعه شناسی ورزش قادر است خواننده را به ورای شناخت عمومی و عادی از ورزش سوق دهد. نگرانی در مورد جنبه انتزاعی و نظری جامعه شناسی ورزش به ویژه برای برنامه ریزان و سیاستگذاران طبیعی است (میرفردی، ۱۳۹۱: ۱۸۹). در ایران تحقیقات اندکی در این باره صورت گرفته، اما در بسیاری از کشورها موضوع موانع مشارکت در فعالیت‌های ورزشی طی دو دهه اخیر به طور وسیعی مورد توجه محققان قرار گرفته است (هاشمی، ۱۳۸۹: ۱۴۳).

وندالیسم را می‌توان به مثابه یک آسیب یا درد اجتماعی تلقی کرد. احساس خشم، مهم‌ترین بعد از

این احساسات منفی است (علی وردی نیا، ۱۳۹۲؛ ۱۶۷). بر اساس یافته‌های پژوهش تفسیر زیر در مورد مولفه‌های متغیرهای مورد ارزیابی ارائه می‌شود:

بعد روحیه وندالیستی

همان طور که بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگراست. در سطح خطای ۰/۰۵ و آزمون دوطرفه (پیش فرض نرمال) مقادیر بحرانی اعداد ۱/۹۶ و ۱/۱۹۶- می‌باشند. چنانچه ضرایب معناداری بیشتر از ۱/۹۶ و یا کوچک‌تر از ۱/۹۶- باشند، فرض صفر رد و فرض یک یعنی وجود ارتباط معناداری تأیید می‌شود. به‌جای شاخص مجذور کای به تفسیر شاخص دیگری به نام نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (X²/df) می‌پردازند. حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۱/۸۶ است که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی است. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۶۵ است که حد مجاز RMSEA، ۰/۰۸ است. شاخص‌های GFI, AGFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۰ و ۰/۹۱ می‌باشند که نشان دهنده برازش بسیار مناسبی هستند.

خشونت و درگیری

همان طور که بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگراست. حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۳/۰۷ است که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی است. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۶۵ است که حد مجاز RMSEA، ۰/۰۸ می‌باشد. شاخص‌های GFI, AGFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۲، ۰/۹۰ و ۰/۹۱ می‌باشد که با توجه به این که مقادیر این شاخص‌ها بالای ۰/۹ است، در نتیجه نشانگر برازش خوب مدل هستند.

بعد دزدی و تقلب

همان طور که بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگراست. حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۲/۵۲ می‌باشد که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی است. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۶۵ می‌باشد که حد مجاز RMSEA، ۰/۰۸ است. شاخص‌های GFI, AGFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۳ و ۰/۹۲ می‌باشد که با توجه به این که مقادیر این شاخص‌ها بالای ۰/۹ است، در نتیجه نشانگر برازش خوب مدل هستند.

تمرد و سرکشی

همان طور که بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگراست. شاخص‌های برازش مدل ساختاری بعد تمرد و سرکشی نشان می‌دهد حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۲/۹۳ است که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی است. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۷۰ است که حد مجاز

RMSEA، ۰/۰۸ است. شاخص‌های AGFI، GFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۳ و ۰/۹۲ می‌باشد که با توجه به این که مقادیر این شاخص‌ها بالای ۰/۹ است، در نتیجه نشانگر برازش خوب مدل هستند.

بعد انگیزه مشارکت ورزشی

بررسی بارهای عاملی نشان می‌دهد میزان کلیه بارهای عاملی بالاتر از ۰/۵ می‌باشد که بیانگر روایی همگرا است. جدول ۸ آماره‌های مربوط به ضرایب تحلیل عاملی تاییدی بعد انگیزه مشارکت ورزشی را نشان می‌دهد. معناداری ضرایب و پارامترهای به دست آمده مدل اندازه‌گیری متغیرهای مکنون (انگیزه مشارکت ورزشی) نشان می‌دهد که تمامی ضرایب به دست آمده در این مرحله معنادار شده‌اند. بررسی شاخص‌های برازش مدل ساختاری بعد انگیزه مشارکت ورزشی نشان می‌دهد حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با ۲/۷۸۳ است که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی می‌باشد.

جدول ۸: آماره‌های مربوط به ضرایب تحلیل عاملی تاییدی بعد انگیزه مشارکت ورزشی

P	C.R.	Standardized Estimate	S.E.	Estimate	
۰/۰۰۰	۱۱/۴۲	۰/۶۵	۸/۰۳۲	۰/۹۱۲	سؤال A20 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۲۱/۴۳	۰/۹۲	۶/۵۱۱	۰/۷۱۲	سؤال A21 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۵/۵۹	۰/۴۸	۸/۵۳۳	۰/۸۵۵	سؤال A22 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۷/۸۳	۰/۷۶	۷/۳۶۵	۱/۰۰۲	سؤال A23 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۸/۱۵	۰/۸۸	۶/۰۱۲	۰/۹۸۷	سؤال A24 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۳/۰۰	۰/۷۹	۷/۳۴۴	۰/۹۰۶	سؤال A25 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۱/۶۸	۰/۷۶	۱۰/۳۲۶	۱/۱۲۴	سؤال A26 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۸۰	۰/۸۳	۸/۵۱۲	۱/۰۰۶	سؤال A27 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۶	۰/۸۲	۶/۵۵۵	۰/۹۰۷	سؤال A28 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۴/۲۱	۰/۸۵	۴/۸۶۹	۰/۷۶۸	سؤال A29 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۵/۲۱	۰/۳۶	۶/۵۹۱	۰/۵۴۲	سؤال A30 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۴۹	۰/۶۴	۸/۵۶۹	۰/۸۰۶	سؤال A31 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۸۸	۰/۶۶	۷/۱۲۸	۰/۹۳۴	سؤال A32 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۹۵	۰/۶۹	۱۰/۵۷۰	۰/۹۸۲	سؤال A33 < انگیزه مشارکت ورزشی

۰/۰۰۰	۱۰/۱۱	۰/۶۱	۹/۶۴۸	۰/۷۷۰	سؤال A34 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۱/۷۰	۰/۷۶	۱۱/۰۵۴	۱/۲۱۱	سؤال A35 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۷۸	۰/۸۳	۸/۵۱۲	۱/۰۰۲	سؤال A36 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۶	۰/۸۲	۶/۵۰۹	۰/۹۰۷	سؤال A37 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۴/۲۳	۰/۸۵	۴/۸۶۹	۰/۷۶۸	سؤال A38 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۵/۳۱	۰/۴۷	۶/۵۱۱	۰/۵۱۲	سؤال A39 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۴/۲۳	۰/۸۵	۸/۵۶۹	۰/۷۰۵	سؤال A40 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۴/۲۳	۰/۸۵	۷/۶۱۰	۰/۹۰۳	سؤال A41 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۱/۶۸	۰/۷۶	۱۰/۳۲۶	۱/۱۲۴	سؤال A42 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۸۰	۰/۸۳	۸/۵۱۲	۱/۰۰۶	سؤال A43 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۳/۰۶	۰/۸۲	۶/۵۵۵	۰/۹۰۷	سؤال A44 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۴/۲۱	۰/۸۵	۴/۸۶۹	۰/۷۶۸	سؤال A45 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۵/۲۱	۰/۳۶	۶/۵۹۱	۰/۵۴۲	سؤال A46 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۴۹	۰/۶۴	۸/۵۶۹	۰/۸۰۶	سؤال A47 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۸۸	۰/۶۶	۷/۱۲۸	۰/۹۳۴	سؤال A48 < انگیزه مشارکت ورزشی
۰/۰۰۰	۱۰/۹۵	۰/۶۹	۱۰/۵۷۰	۰/۹۸۲	سؤال A49 < انگیزه مشارکت ورزشی

شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با ۰/۰۷۱ است که حد مجاز RMSEA ۰/۰۸ است. شاخص‌های GFI، AGFI و NFI به ترتیب برابر با ۰/۹۰، ۰/۹۱ و ۰/۹۱ هستند که نشان دهنده برازش بسیار مناسبی می‌باشند. جدول ۹ نیز شاخص‌های برازش مدل ساختاری بعد انگیزه مشارکت ورزشی را ارائه می‌نماید:

جدول ۹: شاخص‌های برازش مدل ساختاری بعد انگیزه مشارکت ورزشی

شاخص	Df	X ²	X ² /df	RMSEA	NFI	AGFI	CFI	IFI	GFI
مقدار	۴۴	۱۲۲/۴۵۲	۲/۷۸۳	۰/۰۷۱	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۹۲	۰/۹۱

اگرچه شاخص مجذور کای معنادار بود، ولی با توجه به این که این شاخص در مواردی که حجم نمونه بالاست معنادار می‌شود، قابل اغماض است. در عوض به جای شاخص مجذور کای به تفسیر شاخص دیگری به نام نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (X^2/df) می‌پردازند. حاصل تقسیم شاخص مجذور کای بر درجه آزادی برابر با $2/783$ است که در مقایسه با مقدار بحرانی ۵ شاخص قابل قبولی است. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) در این مدل برابر با $0/071$ است که حد مجاز RMSEA، $0/08$ می‌باشد. شاخص‌های GFI، AGFI و NFI به ترتیب برابر با $0/90$ ، $0/91$ و $0/91$ هستند که نشان دهنده برازش بسیار مناسبی می‌باشند.

همچنین، آماره t محاسبه شده در تمام قسمت‌های مدل نشان می‌دهد که مقادیر به دست آمده با درجه آزادی ۴۴ و آلفای $0/05$ بزرگ‌تر از مقدار t بحرانی هستند. لذا فرض صفر مبنی بر عدم تفاوت بین میانگین‌های مشاهده شده و میانگین جامعه رد و مشخص می‌شود که بین میانگین‌های مشاهده شده و میانگین جامعه تفاوت معناداری وجود دارد. در نتیجه، درجه تناسب مدل ارائه شده برای عوامل کلیدی پرسشنامه تلفیق شده گرایش به رفتارهای ناهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی از نظر متخصصان دارای اعتبار بالایی است و با اطمینان ۹۵ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. همچنین، با توجه به نتایج آزمون تی تک نمونه ای می‌توان گفت تمامی پنج عامل کلیدی شناسایی شده تأثیر مثبت و معناداری دارند.

از سوی دیگر، مقایسه کمی ابعاد رفتارهای ناهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی نشان داد که هر اندازه توجه به انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، روحیه وندالیستی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین «مشارکت ورزشی و روحیه وندالیستی» تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر ($-0/402$) در سطح پایینی و منفی ارزیابی می‌شود. نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تأیید می‌کند. هر اندازه انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، خشونت و درگیری کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و خشونت و درگیری در زنان ورزشکار رشته‌های بدمینتون، پینگ‌پنگ، اسکواش و تنیس تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر ($-0/349$) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌گردد و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تأیید می‌کند. هر اندازه توجه به مشارکت ورزشی و دزدی و تقلب بیشتر می‌شود، آمادگی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و دزدی و تقلب تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر ($-0/399$) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تأیید می‌کند. هر اندازه توجه به انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، تمرد و سرکشی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و تمرد و سرکشی در زنان ورزشکار رشته‌های بدمینتون، پینگ‌پنگ، اسکواش و تنیس تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر ($-0/217$) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تأیید می‌کند.

به صورت خلاصه می‌توان چنین تفسیر نمود که در تحلیل عاملی اکتشافی برای تجزیه و تحلیل ۵۸ گویه پرسشنامه اولیه، از روش تحلیل عناصر اصلی با چرخش عمودی و تکنیک واریماکس استفاده شد و مقدار

شاخص پایایی بر اساس ضریب الفای کرونباخ KMO معادل ۰/۷۹۹ به دست آمد. بنابراین چون شاخص به ۱ نزدیک است، نمونه‌های انتخاب شده برای تحلیل کفایت می‌کند. آزمون بارلت در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد که حاکی از مناسب بودن ماتریس همبستگی برای تحلیل عاملی داده‌ها می‌باشد. علاوه بر این، با انجام تحلیل عاملی اکتشافی و دوران عمودی، نه عامل اصلی شناسایی گردید. معیار در نظر گرفتن بار هر عامل در هر پژوهش متفاوت می‌باشد؛ برخی از پژوهشگران از نقطه برش حداقل ۰/۳۰ و برخی دیگر از نقطه برش حداکثر ۰/۵۵ استفاده می‌کنند (کاظم نژاد و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش حاضر نیز با حذف گویه‌هایی که بار عاملی آن‌ها کمتر از ۰/۵ بود، ۴۹ گویه به دست آمد و تعداد ۹ گویه حذف شد. این ۹ عامل در مجموع ۸۴/۱۲۶ درصد از واریانس عوامل کلیدی گرایش به رفتارهای نابهنجار و مشارکت ورزشی را تبیین می‌کنند که مقدار قابل قبولی است.

۲۹۱ مقایسه کمی ابعاد رفتارهای نابهنجار و انگیزه مشارکت ورزشی نیز نشان داد که هر اندازه توجه به انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، روحیه وندالیستی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و روحیه وندالیستی تایید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۴۰۲-) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تایید می‌کند. هر اندازه انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، خشونت و درگیری کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و خشونت و درگیری در زنان ورزشکار رشته‌های بدمینتون، پینگ‌پنگ، اسکواش و تیس تایید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۳۴۹-) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تایید می‌کند.

نتیجه نهایی بررسی نشان می‌دهد که هر اندازه توجه به مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، آمادگی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین «مشارکت ورزشی و دزدی و تقلب تایید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۳۹۹-) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تایید می‌کند. هر اندازه توجه به انگیزه مشارکت ورزشی بیشتر می‌شود، تمرد و سرکشی کاهش می‌یابد. بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر عدم رابطه بین مشارکت ورزشی و تمرد و سرکشی در زنان ورزشکار رشته‌های بدمینتون، پینگ‌پنگ، اسکواش و تیس تایید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۲۱۷-) در سطحی پایین و منفی ارزیابی می‌شود و نمودار همبستگی بین دو متغیر این نتیجه را تایید می‌کند. در تحقیقی که به شناسایی و رتبه‌بندی عوامل بازدارنده مشارکت ورزشی زنان پرداخت، نتیجه نشان داد که با افزایش تنوع عوامل بازدارنده، میزان مشارکت در فعالیت‌های ورزشی کاهش می‌یابد و از جمله خطرات بروز رفتارهای نابهنجار را به دنبال خواهد داشت (امرائی، ۱۳۹۰). یافته‌های تحقیقی که به بررسی عوامل اجتماعی موثر بر گرایش به وندالیسم (خرابکاری) در بین دانش‌آموزان پرداخت، نشان داد که وندالیسم، پدیده‌ای ملموس و در عین حال واقعی‌تری تلقی و گریزناپذیر است که به عنوان یکی از نموده‌های زندگی اجتماعی در جامعه مدرن و ماشینی حضور دارد و به نظر می‌رسد گرایش به وندالیسم با متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی و جامعه‌پذیری مرتبط است. لذا حضور و مشارکت در ورزش می‌تواند با ایجاد یک پایگاه اجتماعی جدی در کاهش رفتار نابهنجار موثر

باشد که با نتیجه تحقیق حاضر همسویی نشان می‌دهد (میرفردی، ۱۳۹۱). در پژوهشی که به بررسی نگرش زنان به مشارکت ورزشی و عوامل اجتماعی - روانی مؤثر بر آن پرداخته است، بیان گردیده که توسعه مشارکت اجتماعی زنان در فعالیت‌های ورزشی سبب اعتماد اجتماعی بیشتر می‌شود و لذا می‌تواند در کاهش گرایش به رفتار ناهنجار مؤثر باشد که با نتایج این تحقیق همسوست (کارگر، ۱۳۹۳). در تحقیقی که به بررسی آنومی اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن پرداخته، مشخص شد اغتشاش در هنجارها از جمله عوامل باز دارنده فعالیت ورزشی است و لذا ارتباط مستقیم بین گرایش به رفتار نا به هنجار و کاهش انگیزه مشارکت ورزشی به چشم می‌خورد که با نتایج این تحقیق همسوست (حسینی نثار، ۱۳۹۵). در پژوهشی که به بررسی نقش عوامل محیطی مؤثر بر تخریب گرایی (وندالیسم) در کیفیت عرصه‌های عمومی شهر پرداخته است، بیان شده که تغییر در عوامل محیطی در فضاهای شهری موجب کاهش و یا تغییر مکان وقوع رفتارهای تخریب‌گرایانه افراد در فضاهای شهری عمومی می‌شود. به نظر می‌رسد که انگیزه مشارکت ورزشی هم از جمله تغییرات عوامل محیطی باشد که با نتایج این تحقیق همسویی دارد (بندر آباد، ۱۳۹۶). در تحقیقی که دانشمندان هلندی به صورت تطبیقی به بررسی صفات شخصیتی با سوء رفتار پرداختند، دریافتند که افزایش در سطح تحصیلات و توجه به ورزش بانوان یکی از ابعاد سبک زندگی در کاهش بروز رفتارهای غیر متعارف مؤثر است که با نتایج این تحقیق همسوست (تجدینک، ۲۰۱۶).

پیشنهاد می‌شود همین پژوهش در ساختارهای خرد تر مثل فدراسیون و باشگاه‌ها، هیات‌های ورزشی و دیگر سازمان‌های ورزشی انجام گیرد و نتایج حاصله با نتایج پژوهش حاضر مقایسه شود. همچنین در پژوهش‌های آتی میزان تأثیر هر کدام از عوامل به دست آمده در این پژوهش، به طور جداگانه مورد بررسی قرار گیرد و موانع و چالش‌های پیش روی متناظر با برنامه‌های کلان کشوری در حوزه پیشگیری از رفتارهای ناهنجار مورد اهتمام واقع شود.

منابع

- بندرآباد علیرضا و اسماعیل پورهمدانی، سحر. (۱۳۹۶). «نقش عوامل محیطی موثر بر تخریب گرای (وندالیسم) در کیفیت عرصه‌های عمومی شهری (نمونه موردی: محله کبابیان همدان)». نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی (جغرافیای انسانی). دوره ۹، شماره ۳، صص ۱۶۳-۱۷۹.
- حسینی نثار، مجید؛ فیض ثابت، مصطفی و شب افروزان، صغری. (۱۳۹۴). «آنومی اجتماعی و عوامل موثر بر آن (مورد مطالعه شهر رشت)». مدیریت فرهنگی. دوره ۹، شماره ۲۹، صص ۱۹-۳۲.
- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۸۶). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری. چاپ چهاردهم، تهران: انتشارات آگاه
- سلطانی کلوانق، مهدی. (۱۳۹۲). «بررسی موانع مشارکت زنان ۳۰ تا ۵۰ سال در فعالیت‌های ورزشی - تفریحی شهر تهران». دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد تهران مرکز، صص ۱۲-۲۴.
- علی وردی نیا، اکبر؛ شارع پور، محمود و رحمانی، سحر. (۱۳۹۲). «بررسی عوامل موثر بر وندالیسم دانشجویان از دیدگاه نظریه فشار عمومی اگنیو». پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر. دوره ۲، شماره ۳، صص ۵۳-۷۷.
- محسنی تبریزی، علیرضا؛ قهرمانی، سهراب و یاهک، سجاد. (۱۳۹۰). «فضاهای بی دفاع شهری و خشونت (مطالعه موردی: فضاهای بی دفاع شهر تهران)». جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان). دوره ۲۲، شماره ۴ (پیاپی ۴۴)، صص ۵۱-۷۰.
- مرتضایی، لیلا و اندام، رضا. (۱۳۹۳). «بررسی روایی و پایایی پرسشنامه انگیزه‌های مشارکت زنان در ورزش‌های تفریحی آبی». پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی. دوره ۲، شماره ۴ (پیاپی ۸)، صص ۱۱-۲۲.
- مکارم شیرازی، ناصر. (۱۳۹۴) درس‌هایی از مکتب اسلام. شماره ۶۵۲، صص ۷۰-۷۱.
- میرفردی، اصغر؛ احمدی، سیروس و امیری، راضیه. (۱۳۹۲). «بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با نظم‌گریزی عابران پیاده (مورد مطالعه: شهر یاسوج)». پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران. دوره ۲، شماره ۲ (پیاپی ۶)، صص ۲۵-۴۰.
- میرفردی، اصغر؛ احمدی، سیروس و نیکخواه، زهرا. «بررسی عوامل اجتماعی موثر بر گرایش به وندالیسم (خرابکاری) در بین دانش‌آموزان دبیرستانی شهر یاسوج». جامعه‌شناسی کاربردی (مجله پژوهشی علوم انسانی دانشگاه اصفهان). دوره ۲۳، شماره ۳ (پیاپی ۴۷)، صص ۱۸۵-۲۰۶.
- نجفی، محمود؛ بیگدلی، ایمان‌الله؛ دهشیری، غلامرضا؛ رحیمیان بوگر، اسحاق و طباطبایی، موسی. (۱۳۹۱). «نقش مهارت‌های زندگی در پیش‌بینی سلامت روان دانش‌آموزان». فصلنامه فرهنگ مشاوره، ۱۱، صص ۱۰۱-۱۱۵.
- هاشمی، سیدضیا و مرادی، رامین. (۱۳۸۹). «بررسی نقش خانواده در جامعه‌پذیری ورزشی». مجله جامعه‌شناسی ایران. دوره ۱۱، شماره ۴، صص ۱۴۳-۱۶۸.
- Bowers, R. (2012). "Toward an Integrated Model: Using Nonviolent Communication in Mediation". MA Thesis. Conflict Analysis and Engagement. Yellow Springs, OH: Antioch University Midwest. 208-215
- Casey, C. R. M. Eime, J. T. Harvey, N. A. Sawyer, M. J. Craike, C. M. Symons, and W. R. Payne. (2017). "The influence of a Healthy Welcoming Environment on participation in

- club sport by adolescent girls: a longitudinal study**". *BMC Sports Sci Med Rehabil.*, 9: 12.
- Charles, C. Branas, Eugenia South, Michelle C. Kondo, Bernadette C. Hohl, Philippe Bourgois, Douglas J. Wiebe, John M. MacDonald. (2018). **"Citywide cluster randomized trial to restore blighted vacant land and its effects on violence, crime, and fear"**. *Proc Natl Acad Sci U S A*, 115(12): 2946–2951.
 - Contreras, D., & Plaza, G. (2010). **"Cultural factors in women's labor force participation in Chile"**. *Feminist Economics*, 16 (2): 27-46.
 - Dehghani H., Akbarzadeh F., Mansouri A.N. (2014). **"Impact of Social Capital in students a sense of social security"**. *Danesh-e-Entezami*; 15(4): 1-28.
 - Ghai, D., & Vivian, J. M. (2014). **Grassroots environmental action: people's participation in sustainable development**. Routledge
 - Grant S, St. John W, Patterson E. (2009). **"Recovery from total hip replacement surgery: It's not just physical"**. *Qualitative Health Research*, 19:1612–1620.
 - Hadland S.E., Marshall B.D., Kerr T., Lai C., Montaner J.S., Wood E. (2012). **"Ready access to illicit drugs among youth and adult users"**. *Am J Addict*, 21:488–490.
 - Kulik, D.M., Gaetz, S., Crowe, C., Ford-Jones, E.L. (2011). **"Homeless youth's overwhelming health burden: A review of the literature"**. *Paediatrics & child health*, 16:43–47.
 - Mason, P. (2016). **"Automation may mean a post-work society but we shouldn't be afraid"**. In the Guardian. Retrieved from <http://www.theguardian.com/sustainable-business/2016/feb/17/automation-may-mean-a-post-work-society-but-we-shouldnt-be-afraid>
 - Mohammadi, J., Bagian, M.J., Mousavi, S.S. (2012). **"Investigate the relationship between social security and quality of life of women in Kermanshah"**. *J Soc Security and Police Studies Guidance*, 31: 143-56.
 - Reddish, P., Fischer, R., Bulbulia, J. (2013). **"Let's Dance Together: Synchrony, Shared Intentionality and Cooperation"**. *Plos One*, 8(8): 71-82.
 - Somerset, Sarah, and Derek, J. Hoare. (2018) **"Barriers to voluntary participation in sport for children: a systematic review"**. *BMC Pediatr*, 18: 47. doi: 10.1186/s12887-018-1014-1
 - Taghilou, F. (2007). **"A Study of Relationship between Social Capital and Social Security"**. *Strategic Studies Quarterly*, 9(32): 9-57.
 - Wheatley, T., Kang, O., Parkinson, C., Looser, C.E. (2012). **"From Mind Perception to Mental Connection: Synchrony as a Mechanism for Social Understanding"**. *Social and Personality Psychology Compass*, 6 (8):589–606.
 - Wimmer, R. D., & Dominick, D. (2006). **Mass media research**. (8th ed. ed.). Belmont, California: Thomson Wadsworth. 32, 1392–1401